

min egen Dør og forklare, hvorfor det Forbud, der i sin Tid blev givet i Storeheddinge, har misgaaet mig, og jeg skal endnu kun tilføie en lille Bemærkning angaaende en Henviisning, der er fremkommen om, at det maatte kunne være en eller anden enkelt Bestemmelse i Forordningen 13de Januar 1741, om hvis Afkættelse der kunde være Spørgsmaal, og som altsaa blandt Andet kunde have motiveret det fremkomne Forbud. Denne gamle Forordning handler om gudelige Forsamlinger, og det var den, der aldeles bogstavelig blev opgravet under Christian den Ottendes Regjering og paa den skaanseløse og urimeligste Maade blev bragt til Anvendelse imod den frembydende religiøse Bevægelse. Høist forbausende vilde det være, nu da vi have faaet Grundloven, at se denne Forordning, der lykkelig og vel var malet ned og begravet, at leve op igjen og spørge paany og være til Hindrer for, at religiøse Spørgsmaal frit og uden Sagttagelse af formelle Hensyn til Præsterne drøftedes rundt omkring i Landet.

Formanden: Ved Folkethingsmanden for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Nimestad) er der indgivet en anden Paaastand paa Overgang til den næste Sag paa Dagsordenen. Paaastanden er saalydende: „Da Thinget ikke er bekendt med den nærmere Sammenhæng med de i Forespørgselen nævnte Tilfælde, gaar det over til den næste Sag paa Dagsordenen.“

Sag: Denne Sag har som enhver anden Sag to Sider. Hidtil har det kun været den ene Side, der har været vendt i Beiret, maaske maa det være mig tilladt at vende den anden Side i Beiret. Den Side, som hidtil udelukkende har været vendt i Beiret, er, om Loven er bleven krænkert. Jeg vil drage den anden Side frem, som forekommer mig at ligge først for, nemlig: Er det en Sag, som der er nogen Anledning for Folkethinget til at blande sig i? Det er den Side, der forekommer mig at ligge nærmest for Haanden. Det er blevet hævdet, at der ved denne Sag skal være sket en Krænkelse af Grundlovens Bestemmelser. Mine Herrer! Grundloven indeholder saa mange Bestemmelser, som angaa langt vigtigere, højere og helligere Rettigheder end disse, men som blive krænkede hver Dag af private Mænd og Dyrigheds personer, uden at der dog naturligtvis er en Forpligtelse eller Anledning til fra det Dødføntes Side at skrive ind, fordi det er Noget, som maa være saaledes, naar det er menneskelige Nedstaber, som skulle udføre Lovens Bestemmelser. Blander Folkethinget sig maaske ind der i, hver Gang der er Tale om, at Lovene krænktes? I Grundlovens §§ 80, 81 og 82 findes der Bestemmelser, hvoraf Borgernes Sikkerhed, jeg kan sige, deres hele Lykke og Velvære afhænger, der er Familier, som gaa fuldstændig til Grunde, derved at disse

Bestemmelser krænktes; men jeg siger, paataler Lovgivningsmagten dette? Nei, den overlader det til Domsstolene. Der er en Bestemmelse i Grundloven, som taler om en af disse store, udtrakte Friheder, hvorom man, den Gang Friheden blev vedtagen, var fuldkommen enig, at det var en farlig Bestemmelse, som kunde gjøres til Gjenstand for Misbrug, men hvorom den Gang den overveiende Mening blev den, at for at beskytte den rette Brug af Friheden, for at kunne være fuldkommen fri, og for at Alt, hvad der var Stort, Godt og Høit kunde komme frem, maatte man hellere finde sig i Misbrug. Nu har den ærede Drøftør for Forslagsstillerne ikke benegtet, at Mormonismen er en Misbrug af den Ret, som Grundloven giver til Forsamlingsfrihed og Talefrihed — er det da Folkethingets Sag at træde op som Forsvarer af Misbrug? Det er dette, Forslagsstillerne gjøre; jeg siger: de træde kun op her for at paatale Indskrænkningen mod Misbrug, det er dem, der forsvare Misbrugen. Her var den første Gang, da jeg traadte ind i denne Sal, da den første Rigsdag efter Grundlovens Givelse var samlet, en Petition fremlagt fra en Del Mormoner — det var ogsaa da fra det urolige Stift Lolland-Falster — de klagede over, at de vare blevne jagede bort fra en Forsamling, og over, at de havde henvendt sig til Birkedommeren for at søge Beskyttelse af deres Rettigheder, men at Birkedommeren havde svaret, at han vilde give dem saa lidt Ret som mulig, og de henvendte sig da i den Anledning til Rigsdagen. Jeg finder, at det var en meget fornuftig Birkedommer, og havde jeg været Birkedommer, havde jeg svaret det Samme. Naar man bruger Lovens saaledes, at der derved sniger sig en Misbrug ind paa det Omraade, hvor Loven har givet fri Raadighed, saa er jeg enig med den vedkommende Politimester i, at hvor der virkelig er Misbrug, skal man sørge for at Misbrugen bliver saa lille som mulig. Det er min Opfattelse af denne Sag. Naar den ærede Drøftør for Forespørgerne brugte den smukke Sætning, at paa det aandelige Omraade er det Mænd, der skal møde og kæmpe med Mænd, saa klinger det meget smukt, men vi have hørt denne Sætning før. Den har nu i Aarhundreder spøget omkring i Europa, og af og til har den ogsaa spøget her, men Enhver læser Historien og Erfaringen paa sin Maade, og jeg ogsaa paa min (Hør, Hør!) ja, jeg har ikke fundet, at den ærede Drøftør og hans Meningsfæller, der saa varmt tage sig af denne Sag, have Erfaringen eller Historien for sig. Nu veed jeg vel, at man med Mænd skal bekæmpe Mænd, men man har ogsaa et godt gammelt Drøftprog, der siger: „Slet Selskab fordæver gode Sæder,“ hvorfor man helst maa undgaa slet Selskab, og naar de Herrer og navnlig den ærede sidste Taler omtalte, at der i Midten af Aarene 1850—60 indkom Petitioner fra hele Landet, hvori Folk paataalte Regjeringens Beskyttelse mod Mormonerne, var det da ikke